De ſancto Johanne euangeliſta

Incipit prologus in tractatū de ſancto Johanne euangeliſta. venerabilis patris Uincētij Beluacenſis.

Completo diligenter ex dictis ſanctorum patruꝫ pro modulo virium noſtraruꝫ auxiliāte dn̄o tractatu diffuſiori de beatiſſima virgine dei genitrice. placuit etiā de beato euāgeliſta Johanne tractatū breuem ſub eadem forma contextū adijcere. videlicet einſdē virginis ſacrę paranympho. cui nimirū ad hoc ipſum virgini electo ac ſpecialis amoriſ priuilegio cęteris diſcipulis familiariꝰ dilecto cura illius pie cōmiſſa eſt a filio iam in cruce pro nobis morituro. Habet autem capitula vigintiſex.

i De origine ſancti Johannis euangeliſtę.
ij De arte ipſius ꝛ priori conuerſatione.
iij De ipſius electiōe ꝛ corporis ꝛ animi puritate.
iiij De p̄uilegio amoris pręcipui quo Chriſtus dn̄s eū dilexit
v Cur eū pluſ ꝙꝫ Petrū amauit
vj De hoc ꝙ in cęna ſupra pectus eius recubuit.
vij Cur ei dn̄s matrē ſuam de cruce commendauit.
viij Qualiť in hac dignitate Petro ſimilis fuit.
ix Qualiter eius virginitas cęteris apoſtolis emineat.
x Qualiter poſt aſcenſionē dn̄i prędicauit. ꝛ in exiliū miſſus apocalypſim ſcripſit.
xj Cur ꝛ qualiter euangeliū deſcripſit.
xij Qꝛ pulcrę de vtraqꝫ chriſti natura interſcalariter diſſeruit.
xiij Cur ei dn̄s reſeranda ſuę diuinitatis arcana reſeruauit.
xiiij Cur in aquilę figura deſignatᷣ
xv Cur filius tonitrui appellatur.
xvj Cur ab ipſo nomen ſuū quod eſt Johānes in eius euangelio ſubticetur.
xvij Qꝛ eius doctrina omnē phiam diuinam ꝛ humanam ſupergreditur.
xviij Qualiť in aſſertiōe fidei Petro comparatur.
xix Qꝛ etiam in ſublimitate verborum eidem pręfertur.
xx Qꝛ inſuper deificatꝰ āgelis aſſimilatur.
xxj De ipſius epiſtolis ꝛ abundātia fraternę charitatis.
xxij De miraculis eiꝰ ꝛ paſſionibꝰ
xxiij De tranſitu ipſius
xxiiij De illorum opinione qui putant eum in ſepulcro viuere.
xxv De ipſo die tranſituſ eius feſtiue celebrando.
xxvj De ipſo apoſtolo a nobis interpellando ꝛ imitando.

Incipit tractatꝰ de ſancto Johanne euāgeliſta editꝰ a venerabili pr̄e Uincētio Beluaceñ

De origine ſancti Johannis euangeliſtę. Iſidorus ī ſermone de ipſo. Capitulum I

Beatus Johānes euangeliſta virgo ē a domino electus atqꝫ inťcęteros magis dilectus. Chryſoſtomus ſuper Johannem omel. vj. Et hic tantus vir patriaꝫ habuit galileā. ignobilem videlicet ſterilemqꝫ prouinciā. cui detrahebant phariſęi ꝛ ſcribę dicentes: a galilea ꝓphetam non ſurgere. ita vt et

ille vere iſraelita Nathanael. ſ. cũ Phi
lippo reſpondens diceret: A naçareth ci
uitate galileę videlicet poteſt aliq̇d bo
ni eſſe? Nec de aliqua fuit inſigni vel no
minata villa ſed de bethſaida. patrẽ ha
buit Zebedeũ piſcatorez vilis. ſ. artis et
indiſciplinabilis egenũ ⁊ pauperẽ. ma
trem vo habuit Mariam dñi noſtri Je
ſu chriſti materteram. ¶ Ex glo. ſup
epiſtolam ad Gal. Beata quippe
virgo Maria matꝰ dñi Joachim ⁊ An
nę filia fuit. quę videlicet Joſeph viro
de domo Dauid nupſit vnde ⁊ ipſe Jo
ſeph dñi patꝰ putatiuꝰ extitit. Mortuo
autem Joachim. Cleophas frater Jo
ſeph eius relictam accepit vxorem. ſ. An
nam ⁊ genuit ex ea filiam quam ⁊ voca
uit Mariam. Hęc quidem Alpheo nu
pſit ⁊ ex eo filios quattuor. ſ. Jacobum
⁊ Joſeph Simonẽ ⁊ Judam ſuſcepit.
Mortuo quoq̧ Cleopha quidã Sa
lome vocatus eandem. ſ. Annam duxit
⁊ ex ea filiam itidez noĩe Mariã genuit
⁊ hęc tertia Zebedeo nupſit qui ex ea fi
lios Jacobum qui dictus eſt maior. et
Johannem euangeliſtã genuit.

¶ De arte ipſius ⁊ priori conuerſatione. Chryſoſtomꝰ vbi. ſ.

Capitulum II

Habuit ergo Johannes
vt dictum eſt patrez Zebedeũ
piſcatorem. adeo videlicet ege
num ⁊ pauperem vt ⁊ filios ad eandez
induceret operationẽ. Cunq̧ etiam ĩ pi
ſcatoribꝫ alij quidem maiores ſint. ⁊ alij
minores. apoſtolꝰ noſter hic quoq̧ mi
norem tenebat ordinez. quia nec in ma
ri venabatur ſed in paruo quodam ſta
gno cõuerſabatꝰ. Hęc erat ei vita cum
Jacobo fratre ſuo ⁊ patre. vnde ⁊ voca
uit eum Chriſtus ſciſſa reficientez retia
quod ⁊ ipſũ vltimę erat inopię. ¶ Idẽ
ſuper Marcũ omelꝰ. xviij. Tan
ta ſiquidẽ erat eis ęgeſtas vt vetera cõ
texerent. quia noua emere neq̇bãt. Nec
parua ſunt hęc documenta virtutis oẽz
facilem pauperiem tolerare. de iuſtis la
boribus viuere. mutua ſibi charitate cõ
necti. ⁊ in patris inopiſ obſequio labora
re. ¶ Idez ſuper Johannẽ vbi
ſupra. Hunc deniq̧ Johannẽ illitte
ratum ⁊ idiotam fuiſſe Lucas teſtatur:
quia is inops ⁊ pauper. nec ad forum ſe
ĩmittebat. nec viris ſapientibꝫ loquebatꝰ
ſed piſcationi affixus erat ipſorũq̧ piſci
um ſilentiũ imitabatꝰ. huius ergo genus
⁊ patriam ⁊ educationẽ ⁊ artem docere
non eſt ſuperfluũ ſed valde neceſſarium.
Cum enĩ didiceris quis ⁊ vnde fuerit. ⁊
ex quibus ⁊ qualis: deinde vocem eius
de verbo ęterno ⁊ phiam omnẽ audieriſ
tunc vere ſcies quia non fuit ipſius ſed
virtutis diuinę monentis animã eius. p
ipſum enĩ ad humanam naturam loqui
tur deus.

¶ De ipſius electione et corpis et animi puritate. Ex prologo in euangelium Johannis.

¶ Capitulum III

Hic itaq̧ ſicut predictuz
eſt virgo eſt a deo electus quẽ
de nuptijs volentez nubere vo
cauit deus. Cuiꝰ virginitatis in hoc du
plex teſtimoniũ in euangelio datꝰ. qḋ p
ceteris dilectus a deo dicitur. ⁊ huic ma
trem ſuam pendens in cruce cõmenda
uit deus. vt a virgine virgo ſeruaretur.
Beda in omelꝰ. ſuper principiũ
Johannis. Unde ⁊ ſingularis ꝑui
legio caſtitatis meruit vt ceteris altius
caperet ſimul ⁊ patefaceret arcanũ deita
tis. Neq̧ enĩ in cęna ſup pectus dñi fru
ſtra recubuiſſe perhibetꝰ. ſed per hoc typi
ce cęleſtis hauſtũ ſapiẽ ceteris excellenti
us de ſanctiſſimo eiuſdez pectoris fonte
potaſſe docetꝰ. ¶ Chryſoſtomꝰ ſup
Johannem. Eteni animi ſui pulcri
tudine ⁊ intelligentia ipſum Chriſtum

attraxit ac ſpūalē grāz acq̄ſiuit. Sicut
enī lyram bene cōpoſitam aureū plectrū
habentē. Ita p̄pparatā dedit aīaz ſuam
vt magnū quid ⁊ excelſuz ſpūiſancto re/
ſonaret per illam. ¶ **Petrus damia/
nus in ſermōe de ſctō Johan/
ne euangeliſta.** Idem nimiruz nu/
ptialis copule thalamū deſerens omnē
illecebre carnalis ardorē in celeſtiū vo/
luptatē delitiarū trāſtulit artiſſimoqꝫ in
ſui redemptoris ac dilectoris amore ſe/
ipſuz ꝯiūxit· ꝓpter quē·ſ·federa thori cō
iugalis abdicauit. Vn̄ diuinitus illi con/
ceſſum eſt vt tāta cor eiꝰ etiā circa fratreſ
gratia repleret· vt ſacroſanctuz pectoris
eius templū velut quidā diui caminꝰ in
cendꝗ videret. Quod pfecto patenter
agnoſcit in quibuſdaz ſcripturis eiuſ in
quibus vtiqꝫ p oēs fere paginas q̄ſi per
quaſdam rimas charitatꝗ vapores effun/
dens charitatꝗ eſtuare videtur ardoribꝫ.

¶ De priuilegio amoris p̄cipui quo Chriſtꝰ eū dilexit. Beda in omel· dixit Jeſus Petro. Capitulum IIII

Diligebat q̄dē eū Jeſus
nō exceptꝗ ceterꝗ ſinglarit ſolū
ſed p ceterꝗ familiariꝰ vnū quē
ſpecialiſ p̄rogatiua caſtitatꝗ ampliori di
lectione fecerat dignū. Oēs quippe ſe di
ligere pbauit q̄bꝫ ait: Sicͭ me pr̄ ⁊ ego
dilexi vos. Hūc aūt p̄e oībꝫ dilexit qui
virgo electus ab ipſo virgo in eūū pmā
ſit. Quem enī a carnali nuptiarū volū/
tate retraxit· potiore ſui amoriſ dulcedi/
ne donauit· ⁊ huic vt dictū eſt morituruſ
in cruce mr̄em ſuā cōmendauit. ¶ Idē
ſup Marcū. Adoleſcens q̄dem ille
amictꝰ ſyndone magꝗ in ſe q̄ꝫ in ceteris
amorē dn̄i pmāſiſſe cōprobauit· q̄ fugiē
tibꝫ illis vinculo charitatꝗ aſtrictꝰ donec
ab hoſtibꝫ cōprehēderet eū pſeq̄ nō omi/
ſit. Necdū tn̄ charitatē pfectā habuit q̄
timorē expellit q̄ nimirū a comitatu ſal/
uatoris pfugē potuit. Verūtn̄ ab hoſti
bus q̄rū p̄ñtiā ⁊ facta deteſtabat fugit·
nō aūt a dn̄o cuiꝰ amorē etiā abſens cor
pore fixū in corde ſeruauit. Nec aliquis
hūc negat p ceterꝗ mgr̄o dilectū intelligi
fuiſſe Johānē quē ⁊ longa poſt hꝰ in car/
ne vita eius indicat· eo tp̄e fuiſſe adole/
ſcentem· potuit aūt fieri· vt ad horaz ela/
pſus ſuo mox ſūpto veſtimēto redierit
ſeqꝫ turbis ducētibꝫ Jeſū quaſi vnū ex
ipſis miſcuerit donec p̄ueniret ad atriuz
pontificꝗ cui notꝰ erat ſicut ipſemet ī euā
gelio ſuo inſinuat.

¶ Cur eū pluſ q̄ꝫ Petrū amauit. Augꝰ ſup Johānē hic ī ſermōe omel· xxiiij· Capitulū V

Queri aūt pōt cū Johan
nem plus dilexerit dn̄s cū ipſū
dn̄z plus dilexerit Petrus· q̄s
duoꝝ melior ſit· vtrum q̄ minꝰ a Chri/
ſto diligit ⁊ eū plus diligit· an q̄ plus di
ligit ⁊ minꝰ diligit. Vtū autē ipſe ſapio
meliorē qui plus Chriſtū diligit· felicio
rem vō quē plus diligit Chriſtꝰ: Faci/
le reſpondere·ſi iuſticiā libatoris nr̄i mi/
nus eū diligentꝗ a q̄ plus diligit·⁊ plus
eū a q̄ minꝰ diligit queadmodū defen/
dere pu iderē. ¶ **Hugo ī opuſculis
ſuis.** Duobꝫ q̄dē modis charitas pfe/
cta dr̄·ꝯſtātia·ſ·⁊ deuotiōe. Cōſtantia
dr̄ pfecta qn̄ fortꝗ ē ad oīa aduſa tolerā/
da. Deuotione vō qn̄ plene ſuccēſa eſt
ad ea q̄ recta ſūt appetēda. Cōſtātia qn̄
ſic viget vt nō poſſit ſupari. Deuotiōe
qn̄ ſic ardet vt ampliꝰ nō debeat inflam
mari. Prima perfectio aliqn̄ huic vite
cōcedit. Secūda vō ad futurā rebuat.
Cōſtātia ī Petro· ardor ī Johe notat
Itaqꝫ ꝯſtāti dr̄: Cōfirma frēs tuos· de
tenero aūt dr̄: Sic eū volo manere do/
nec veniā. ¶ **Augꝰ in omel· vbi· ſ·**
Iuxͣ myſticū ḡ ſenſū in Petro ſignifi/
cat actual vita· in Johāne contēplati/
ua. In vtroqꝫ p̄ñs pit ⁊ futura. Quaꝝ
vna ē in fide· altera in ſpe. Vna ī labore
altera ī requie. Vna cuz hoſte pugnat·

altera ſine hoſte regnat. Iõ qꝫ dixit dñs
Petro: Sequere me. de Iohãne autẽ
Sic eũ volo manere donec veniã. Ac ſi
dicat: Tu me ſequere ꝑ imitationẽ ꝑfe-
rendi tꝑalia mala. ille vero maneat do-
nec ſempiťna veniã reddituꝛ bona. Qđ
enĩ ꝑ eũ ſignificať nõ vtiqꝫ nũc ſꝫ cũ ve-
nerit Chriſtus implebitur.

De hoc ꝙ in cena ſuꝑ pectꝰ eiuſ recubuit. Rabanꝰ ſuper Mattheum. Capitulum VI

Itaqꝫ Iohãneſ ob amo
ris ꝑcipui grãz quã vgĩalꝭ glia
meruit ſuꝑ redẽptoris ſui pectꝰ
in cena recubuit. Iſidorꝰ vbi. s.
Vñ ⁊ euãgelij fluenta de illiꝰ ſacro fon
te potauit ⁊ tanqꝫ vnꝰ de paradiſi flumi
nibꝫ verbi dei grãz in toto orbe terraruꝫ
diffudit. Augꝰ ſuꝑ ꝑncipiũ Io-
hannis. Erat enĩ ⁊ iſte Iohes de mõ
tibus illis de qbꝫ ſcriptũ eſt: Suſcipiãt
mõtes pacẽ ꝑplo ⁊ colles iuſticiã. Qualꝭ
aũt mons erat q nõ ſolũ oĩa terrarũ ca-
cumina. ſꝫ etiã oẽs aeris cãpos ⁊ altitudi
nes ſiderũ ⁊ choroſ angeloꝝ trãſcẽderat
Niſi enĩ hꝫ oĩa creata trãſcẽderet ad ver
bum ꝑ qđ facta ſũt oĩa non ꝑueniret.
Petrus damianꝰ. Hãc deniqꝫ
ſuꝑeminẽtẽ diuẽ ſciẽ grãz tũc diuiťꝰ il-
luſtrata mẽte cõcepit cũ in ſacroſctõ my
ſtice cene ꝯuiuio ſuꝑ pectꝰ ſaluatorꝭ re-
cubuit. Nã qꝛ in pectore Ieſu ſũt omẽs
theſauri ſapiẽ ⁊ ſciẽ abſconditi. Ex illo
celeſti gaçophylatio ſũmã traxit. vnde
nrẽ pauꝑtatꝭ inopiaꝫ copioſa libalitate
ditaret. Imo ſuꝑ fontẽ ꝑennis vite recu
buit vt ⁊ ipſe tũc ſꝑ manãtia fluẽta do-
ctrine celeſtis hauriret ⁊ eadeꝫ nobꝭ poſt
modũ ꝑfixo certi temꝑis articulo ꝓpina
ret. Magnꝰ videlꝫ ꝑadiſi fluuiꝰ q ex ꝑn
cipali ſui fontꝭ origine ꝓfluẽſ ⁊ ab vberio
ri celeſtiuꝫ chariſmatũ inũdatiõe ꝓce-
dens ſqualẽtia deſerta mentiũ hũanaꝝ
irrigat ⁊ ad ꝓferẽda bonoꝝ operũ tanqꝫ
nouarũ ſegetũ germina vberrima fertili
tate fecũdat. ⁊ non imerito tam ꝓfunda
tam ſuꝑeminẽs reuelatio deitatꝭ vgini
debebať vt q carnis ſibi met amputauit
illecebras felici cõmertio ꝓ carnali dul-
cedine celeſtiũ eꝑlarũ diuitijs frueretur.
Ad tm̃ enĩ ꝓuectꝰ ẽ ꝑuilegiũ grẽ vt oẽꝫ
trãſgrediẽs creaturã illuc acie mẽtꝭ attin
geret q nõ ꝓpha. nõ ꝑriarcha. nõ deiqꝫ
qſqꝫ ab ipſo mũdi ꝑmordio coḡſcitur in
carne poſitus aſpiraſſe.

Cur ei Chriſtꝰ de cruce matrẽ ſuã cõmẽdauit. Cap VII

Nec mirũ ſi redẽptor no-
ſter btõ Iohãni vicẽ ſuam ad
declarandũ diuinitatꝭ ſue myſte-
riũ delegauit quẽ ad cuſtodiẽdã venera
bilẽ mrẽꝫ ꝑpetuã videlꝫ vginẽ qſi alte-
rũ filiũ ſuo loco ſuppoſuit. Qui videlꝫ
Iohs qꝛ de deo mirabiliť atqꝫ incõꝑa-
biliť ceterꝭ mortalibꝫ loquiť. iure factũ ẽ
vt nõ ſolũ a grecꝭ ſꝫ etiã a latinis vndiqꝫ
theologꝰ appelletur. Itaqꝫ theothocos
Maria qꝛ deũ veraciť genuit. theologꝰ
Iohãnes. qꝛ dei vbũ añ ſecula apđ pa-
trem eſſe ⁊ deũ eſſe nõ ſoluꝫ inenarrabili
ter vidit ſꝫ ⁊ ꝓfundiſſima ſubtilitate de-
ſcripſit. Vñ non imerito põt dicere cuꝫ
ꝓpha: Eructauit cor meũ verbũ bonuꝫ.
Recte igiť vgo vgini ad obſequiũ tra
ditur ⁊ ꝓ dño ſeruus vice filij ſubrogať
vt vginalꝭ pudicitie ſplendor ex vtraqꝫ
ꝑſona ſibi inuicẽ cõgruat ⁊ floridus in-
timi candorꝭ aſpectꝰ qđ in ſe viuẽ conſi-
derat hꝫ vnare ⁊ ĩ altero deprehendat.
Beda vbi. s. Quẽ ḡ dñs a carnali
nuptiarũ voluptare retraxerat. ac potio
re ſui dulcedine amoriſ donauerat huic
iam in cruce morituꝰ eandẽ virginẽ vt
eius caſta vita caſtis eiꝰ tuereť obſequijſ
cõmẽdauit. ſicqꝫ ĩ loco chriſti chriſto iu
bẽte ſucceſſit dũ ſuſcipiẽſ mrẽꝫ mgrĩ diſ-
cipulꝰ alť qdãmõ ꝓ Chriſto derelictꝰ ẽ
filiꝰ. Hieronymꝰ in ſermõe đ
aſſumptiõe. Itaqꝫ licet totꝰ eã apľo
rũ chorus nõ deſeruerit ſꝫ ei dilectiõis of
ficio famulatꝰ ſit inť qs. ſ. apľos poſt filij
reſurrectionẽ intrans ⁊ exiens de ipſius

incarnatione ⁊ reſurrectiõe familiari⁹ cõ
tulit. Johãnes tñ amplius ⁊ ſpecialius
vſqꝫ ad vitȩ finẽ eius obſequijs deſerui-
uit q̃ nimirũ eaꝫ a benigno mgr̃o ſibi cõ
miſſam in ſuã quaſi mr̃em filius accepit

Qualit̃ in hac dignitate Petro ſimilis fuit. Petrus damianus vbi·s̃· Cap VIII

Libet hic duos egregi-
os redẽptoris nr̃i diſcipulos q̃
liter int̃ ſe q̃dam dignitat̃ con
gruant ſimilitudĩe Petrũ videlꝫ ⁊ Jo-
hannẽ ad inuicẽ cõpare. Cõmiſit nãqꝫ
dñs Petro claues eccleſiȩ· voluit ⁊ bea
to Johãni cuſtodiaꝫ delegare Mariȩ·
vtraqꝫ nimirũ mr̃· mat̃ Maria · mat̃ ec-
cleſia. Sꝫ Maria mr̃ Chriſti· eccl̃ia mr̃
chriſtianoꝝ. De Maria Chriſt⁹ carneꝫ
ſuſcepit· eccl̃iaꝫ xp̃o de later̃ ſui carne ꝑ-
duxit· ex iſta ꝑdijt ſcḋm carnẽ nat⁹· illã ꝑ
tulit carne iam mortu⁹· ex iſta voluit na
ſci· ꝑ illa dignat⁹ eſt mori. Ex vna ſemel
natuſ ẽ in ꝑſona ſua· ex altera q̃tidie na
ſcunt̃ mẽbra ſua. Traxit ex vna qḋ ꝑ al-
tera moreret̃· ex quo vtraqꝫ cõiter ſalua-
retur. Magna igit̃ ⁊ fȩlix mr̃ ẽ beata vir-
go Maria ex cui⁹ viſceribꝫ caro Chriſti
eſt aſſũpta· ex q̃ rurſus ꝑ aquã ⁊ ſangui-
nẽ ꝑfluxit eccl̃ia. Hoc itaqꝫ modo ⁊ ex
Maria ꝑdiſſe videt̃ eccl̃ia· vtraqꝫ tñ ca
ſta· vtraqꝫ mũda· vtraqꝫ perpetuȩ ꝟgi-
nitat̃ ſigculo ꝯmunita. Haꝝ itaqꝫ dua
rum matrũ duarũ perpetuo ꝟginũ· alte
ram Petro· alterã voluit cõmẽdare Jo
hanni· vt perpẽſo diligẽt̃ vtriuſqꝫ põde-
re miſterij excellẽtiũ meritoꝝ dignitaſ in
duobꝫ cȩli ſenatoribꝫ videat̃ ȩq̃ri· dicit
dñs Petro: Tibi dabo claues regni cȩ
loꝝ. Nũq̃d ⁊ btã ꝟgo Maria frẽs cha-
riſſimi cȩlũ nõ fuit. In cui⁹ vtero ꝟgina
li nouẽ mẽſibꝫ tota diuinitatis plenitudo
ꝑmanſit. Ex cui⁹ caſtis mũdiſqꝫ viſceri-
bus dei ꝟbũ ꝑ qḋ facta ſũt oĩa ĩmacula
ta carne ſe veſtiuit. In anguſto· ſ· late-
bat aluo ꝯcluſus ſꝫ toti⁹ orbis iura rege-
bat ĩmẽſus· In breuiſſimo inqꝫ ꝟginis
vteri domicilio ꝯſtitut⁹ ⁊ cȩli gubnabat
imperiũ· ⁊ threnoꝝ oĩuꝫ nõ amiſerat ꝑnci
patũ. Nõ ẽ ꝑſũptiue cȩlũ dr̃ venerabil̃
ꝟgo Maria· atqꝫ iõ btm̃ Johãnẽ dñs
q̃dãmodo cȩli clauicularĩũ eẽ ꝯſtituit·
cũ beatȩ genitricꝭ ſuȩ cuſtodẽ iuſtũ eẽ de
creuit ⁊c.

Qualit̃ eiuſ virginitas ceteris emicuit. Hieronymus vbi·s̃· Capitulum IX

Licet aũt multo magni-
ficẽtior ĩ Maria ꝟgine ſit ꝟgi
nitas ꝓpt̃ excellẽtiã grȩ. Vna
tñ integritas carnis eſt vna ꝟtus q̃ ad
inuicẽ cognata ſociat̃ in vtroqꝫ Et q̃ꝫto
ꝟginitas ꝟginitati cog̃tior· tãto beat⁹
euãgeliſta cȩter̃ excellẽtior ac ꝟbo ex vir
gine incarnato vicinior. Iõ q̃cq̃d ẽ illḋ
qḋ ꝟgo genuit totũ ille hõ ꝑ ſpm̃ ſctm̃ ꝑ
ut potuit mãifeſti⁹ nobꝭ reſeruauit ⁊ docuit.

Petrus damian⁹. Itaqꝫ q̃uis ĩ oĩ
bus ſctĩs ſp ſit angelice mũdicie ꝯtuber-
nalis ⁊ cognata ꝟginitas· btũs tñ Johs
tãto reliq̃s ꝟgines ſupat· q̃ꝫto ꝟginita
ti beatȩ ꝑ ſedulitat̃ ac perpetue cuſtodie
meritũ appropinq̃t· a q̃ videlꝫ ſola ꝯce-
dit̃ q̃ fȩcũditas ꝟginal̃ q̃ eſt in Maria
nullis oĩno merit̃ comparanda ꝓbat̃· et
nõ ſolũ q̃ fȩcũda ſꝫ etiã q̃ deifica. Nam
ꝟginẽ q̃dẽ parere nouũ ẽ ac ſingulare·
deũ vero parere ita oẽꝫ nouitatẽ ſingl̃a-
ritat̃ exuperat· ita oĩa q̃ mirãda ſũt an-
tecedit atqꝫ incõpabilit̃ ſupereminet· vt
nec mẽte cõcipi nec lingua valeat expli-
cari. Sꝫ ſic venerãdȩ mr̃is dñi ꝟginitaſ
btĩ Johis ꝟginitatẽ excedit· ſic ipſe pro
glioſo ꝯtubnio ei⁹ cȩteros a mũdi ꝑnci-
pio ꝟgineſ añcedit: qḋ ille recubitus in
pectore ſaluator̃· ille diuus ardor queꝫ
ex arcana eius inſpiratiõe cõcepit. Ita ĩ
ei⁹ viſceribꝫ oĩuꝫ libidinũ fomẽta deco-
xit vt eius corpus tanqꝫ reuera ſpũſſcti
templũ a cũctis ꝟnaret ȩſtuant̃ luxuriȩ
ſqualoribꝫ defecatũ. Nec vllũ ĩ eo locũ

flāma libidinis vendicabat cui grā ſpi-
ritusſcī iugit' obūbrabat. Quo circa di-
gnū fuit vt ad cuſtodiā mrīs dñi ſocius
haberet archāgelo Gabrieli qtin⁹ ⁊ ille
quondā celeſtis paranymphus intactam
vginē inuiſibilit' cuſto diret. ⁊ iſte forin-
ſecus fragilitati femineę obedientię ſuę
miſteriū exhiberet. Et cōgruū erat. vt q̄
talē genuit q̄ ſimul celi ⁊ terrę dñs eſſet
vtriuſqꝫ patrię in ſuo ꝯſortio cives hñet
vt ī ore duoꝝ vel triū ſtaret oē vbum.
Quapropt' vt dictū eſt ſup. btūs Johs
q̄to familiarior cū mrē vbi vſat' tāto ⁊
ipſe vbo vicinior īuenit'. ⁊ qꝛ nō ab alio
ſ ab ipſa vitate dict⁹ eſt filius vginis
Marię eiuſdem genitricꝭ: nemo iure vi-
detur illo maior ī meritꝭ q̄ ſpāli q̄dā glo
ria frat' eſt ſaluatoris.

¶ Qualit' poſt aſcēſionē dñi ⁊ in exiliuꝫ miſſus ⁊ apocalypſim ſcripſit. Beda ſuper Marcuꝫ ¶ Capitulum X

Porro tpe dñicę paſſio-
nis ⁊ reſurrectiōis ⁊ ī celū aſcē
ſionis vſqꝫ ad vltīa tpa Do-
mitiani ꝑ āños circit' ſexageſimū q̄ntum
abſqꝫ vllo ſcribēdi admīculo p̄dicabat
vbū dei. ¶ Iſidorus vbi. ſ. Nimi-
rum q̄ſi vn⁹ d' padiſi flumib⁹ eiuſdē vbi
dei gr̄aꝫ in toto trarū orbe diffudit ⁊ dū
euāgeliū in aſya p̄dicaret. a Domitia-
no ceſare ī pathmos inſulā metallo rele
gatus apocalypſim ſcripſit. ¶ Ex plo-
go ſup Apocalypſim. Tota q̄ppe
trinitas Chriſto ſm hūanitatē. ⁊ Chri-
ſtus Johāni ꝑ angelū. Johes aūt eccle
ſię paſſiōes ei⁹ nouiſſimas reuelauit. et
quę ꝑ eis p̄mia ſuſceptura ſit de q̄ reue-
latiōe librū p̄fatū cōſcripſit. Et merito
Chriſt⁹ h' Johani reuelauit q̄ excellebat
oīb⁹ p̄uilegio caſtitatꝭ. ⁊ q̄ grā dei interp̄
tatur. q̄ oīa bona q̄ agebat grē dei aſcri-
bebat. ⁊ q̄ oīa īmāia tormētoꝝ equnimita
te mētꝭ ſuſtinebat. Apocalypſis h' int' re-
liq̄s noui teſtamēti libros vocat' ꝓphia.
ſ alijs excellētior ꝓphetijs. qꝛ d' Chriſto
⁊ eccl'ia mag' ex ꝑte adimpleta iam denū-
ciat ſacra. vel etiā iō. qꝛ cū alijs vniphā-
ria iſti triphāria data ē ꝓphia. ſiml'. ſ. de
p̄terito ⁊ de p̄nti. ⁊ de futo. Et ſic euāge
liū leg' obſuātias. ſic iſta ꝓphia veteres
excellit a longe ꝑſpicientes ventura ꝓphe
tias. Ad cui⁹ roborādā firmitatē occur-
rit etiā auctoritas mittētꝭ deferētꝭ ⁊ acci-
pientꝭ. ¶ Ex epl'ari ſuper Diony-
ſiū. Ibidē q̄ꝫ dū eēt ī exilio ſctūs ario-
pagita Dionyſi⁹ ad eū direxit eplaꝫ cō-
ſolatoriā ſcribēs h' mō: Aue vere dulciſſi
me. vere amabili ⁊ deſiderabili ac dile-
cto valde dilectiſſime. ſaluto te ſacrā aīā
mā adhuc ī aſyacā terrā reuerterꝭ ibiqꝫ
opaberꝭ optimi dei imitatiōes ⁊ his qui
tecum ſunt trades.

¶ Cur ⁊ qualit' euangeliū deſcri-pſit. Beda vbi. ſ. Cap XI

Vbi aūt ideꝫ Johānes a
Domitiano miſſus ē in exilio
irrūꝑentes in eccleſiam heretici
Marchion ⁊ Cherinthus ⁊ Hebion ac
ceteri q̄ Chriſtū an̄ Mariā eē negabāt
ſimplicitatē euāgelicę fidei ꝑuſa doctri-
na maculabāt. Sꝫ dū ipſe poſt occiſio-
nem Domitiani ꝑmittente pio p̄ncipe
nerua rediret ephesū cōpulſus ē ab oīb⁹
ep̄is aſyę de coętna p̄ri diuinitate Chriſti
ſcribere euāgeliū. eo q̄ ī ceteroꝝ triū euā
gelijs d' hūanitate ei⁹ ⁊ his q̄ ꝑ eā geſſit
ſufficiēs ſibi viderēt' hr̄e teſtioniū. Ad
ille nō alit' ſe facturum rn̄dit niſi īdicto
ieiunio oēs ī cōe dn̄ꝫ depcarēt' vt ille di
gne ſcribere poſſet. Hoc itaqꝫ patrato
reuelatiōe īſtruct⁹ ac ſpūſſcti grā debria
tus oēs hereticoꝝ tenebras ſubita vita
tis luce diſpulit dū Chriſtū dn̄ꝫ ⁊ verū
hoīeꝫ ex hoīe tpalit' ⁊ verū deū ex deo pa
tre etnalit' natū vere cū illo ⁊ ſpūſctō ſp
exn̄teꝫ aſſertiōe clariſſima ꝑdocuit. om-
niaqꝫ vere diuinitatꝭ q̄tū alteri mortaliuꝫ
nulli licuit arcana reſerauit. Et h' vgini
p̄uilegiū recte ſuabat' vt ad ſcrutāda ſa
cramēta vbi ī corruptibil' incorrupt⁹ ad
mitteret'. ¶ Hieronymus in. li. de

Johanne euangeliſta

illuſtribꝰ viris. Hic itaqꝫ Jobes
quem dn̄s Jeſus amauit plurimū nouiſ
ſimꝰ oiuꝫ aduerſus hereticos ⁊ maxime
cōtra hebionitharū dogma ſcripſit euā
geliū. ſ ⁊ aliā huiꝰ ſcripturę cām ferunt
ꝙ cū legiſſet volumīa Matthei ⁊ Mar
ci ⁊ Lucę probauerit quidē textū hiſto
rię eoſqꝫ firmauerat vera dixiſſe. ſed vni
us anni tm̄ in quo ⁊ paſſus ē poſt carce
rem Johānes hiſtoriā texuiſſe. Preter
miſſo igitur anno cuiꝰ acta fuerāt a tri
bus expoſita ſupioris tpis. anteqꝫ Jobs
clauderet̄ in carcere narrauit geſta.

Quā pulcre ꝺ vtraqꝫ natā chri ſti interſcalarit̄ diſſeruit. Petrus damianꝰ. Cap XII

Et qꝛ mediator dei ⁊ ho
minū ex duab9 naturꝗ dīna vi
delicet ⁊ hūana conſiſtit vnus
emanuel: btūs Jobes vtriuſqꝫ natę fi
delis miniſter ꝑ oē euāgeliū textꝰ ſui ſe
riem ſic ſtili modū tempat ⁊ q̄dā viciſſi
tudine myſtice varietatꝗ alt̄nat vt modo
hūana ꝓnūciet. modo dīna reuelet. mō
quę hūanitatꝗ ſūt hiſtorialit̄ inſerat. mo
do q̄ ſūt dīnitatꝗ q̄dā ſublimiū ⁊ ſubtili
um ꝟboꝝ maieſtate depromat. Cātaqꝫ
locutionis arte vim ꝟboꝝ temperat ⁊ li
brati moderaminis ſobrietate diſpēſat.
vt nec dīnitatꝗ arcana vulgari. nec ea q̄
fidei nr̄ę neceſſaria ſūt patiat̄ abſcondi.
Proinde cū hiſtorię ꝟba contexit ve
lut ꝑ tenuiſſimas rimas dīnitatꝗ fulgo
rem ad oculos hoīuꝫ coruſcare ꝑmittit.
ſicqꝫ dū de tenuiſſimo lucꝗ ęternę radio
oculis mentꝗ nr̄ę ꝑſtringit̄ ad indagādū
mox illud īacceſſibile ſummę veritatꝗ lu
men ꝑſpicaciuſ aperit̄. Ecce in capite ſui
liber deificū illud ac ſingulare ponit ex
ordiū: In ꝑncipio erat ꝟbum ⁊c. Ecce
aquila dei ad cęli ꝟticē ſublimit̄ euolat
ſed ad eſcam neceſſe ē vt preſſis alis ali
qn̄ in imū ſubmiſſa deſcēdat. Unde et
paulopoſt q̄d ſubdat audite: Et verbū
inquit caro factū eſt ⁊c. Hinc ſpōſa ſpō
ſo dicit in canticꝗ. Venter tuus eburneꝰ
diſtinctꝰ ſapphyris. In membris nempe
hūani corporis vix aliquid ventre fragi
lius ſiue teneriꝰ inuenit̄. Ebur aūt eſt os
elephantꝗ qd̄ animal ferunt eſſe caſtiſſi
mū frigidiſſimę naturę. Vent̄ ergo ebur
neus eſt ſponſi. qꝛ ſuſcepta redemptoris
hūanitas fragilis ab oī peccatoꝝ conta
gio caſta prorſus ⁊ inuiolata ꝑmanſit.
Sapphyrus aūt lapis eſt ſereni cęli co
lorem habens. Venter ergo ſponſi erat
diſtinctꝰ ſapphyriſ. qꝛ Chriſti hūanitaſ
dīnis ꝟtutib9 refulgebat. vt int̄ ſapphy
ros candor eboriſ appareret. qꝛ ſic dn̄ſ ex
parte aſſumpti hoīs opabat̄ hūana vt
aliqn̄ nihilominꝰ ex pte deitatꝗ oſtende
ret ⁊ dīna. Nam eſurire. flere. poſtremo
crucifigi ⁊ mori hūanitatis erant opera.
miracula ꝟo facere ⁊ non ſolum alios ſ
ſemetipſum etiā a mortuis ſuſcitare eui
dentiſſima erant dīnitatꝗ indicia. Hoc
itaqꝫ modo beatꝰ Johānes q̄ſi eburne
um ventrem ſponſi ſapphyris diſtinguit
dū aliqn̄ dīnitatꝗ alta. Aliqn̄ hūanitatꝗ
infirma deſcribit.

Cur ei deꝰ reſerāda ſuę dīnitatis arcana reſeruauit. Ca. XIII

O qꝫ miranda ſuper nos
cęleſtis cōſilij diſpēſatio. qꝫ ꝓ
funda dīnę ſapīę eſt altitudo.
Deſcendit deus ad homīnē vt occultaꝫ
hoībus innoteſceret dīnitatē ad hūanę
mortalitatꝗ exire dignatꝰ eſt publicū vt
nobis ęternitatꝗ ſuę reuelaret arcanum.
Sꝫ ſi mox vt ī euāgelicę doctrinę cepit
verba ꝓpūpere ac nouę grę̄ myſteria ru
dibus adhuc imperitoꝝ cordibꝰ apire:
ſtatim dīnitatꝗ ſuę panderet ſacramen
tum: Cuius queſo ferret auditus. cuiuſ
vnqꝫ capet intellectus? Nam vt de di
uinitate nunc taceam cum dn̄s diceret:
quia niſi mādu caueritꝗ carnem filij hoīs
⁊c. protinus aſpernati ſunt verbum ⁊ ex
horruere. non quilibet imperiti ſed etiam
ipſi diſcipli nequerūt cape ꝟba myſterij

Quid ergo facerēt ante ſolez qui cęcati ſunt ad lucernā? Quō tonitrui ſuſtineant ſonitū qui clāgentiſ tubę pondus ferre nequeūt? imo qui ſuppreſſe ac temperate vocis exilitate ſurdeſcūt? Propter hoc igitur redemptor nr̄ dilectuz ſibi diſcipulū ſpeciali prerogatiua ad declarandam ſuę diuinitatiſ eſſentiā quodam quaſi organuz fecit atqꝫ vt hic ſuppleret quod ad tempus ipſe dn̄s diſpenſatiue ſuppreſſerat ſibimet vicariū dereliquit. quatinꝰ expleto paſſionis ac reſurrectiōis aſcenſioniſqꝫ myſterio. poſt tredecim fere annoꝝ luſtra. cū iam videlicet hoīes liberiorem ad capeſcendā veritatē haberēt mentis obtutū h coeſſentialis ⁊ coeterni deo verbi panderet ſacramentuz. Quanę quippe imbecillitatiſ ordo poſcebat vt prius hūanitatis Chriſti primordia curſū conſummationēqꝫ pnoteſceret. miracula etiam quę in hoīe geſſit addiſceret. ſicqꝫ paulatim ad comprehendēdū deitatis occulte myſteriū ſuis vegetata prouectibus aſpiraret. Quapropter diuini fuit cā cōſilij vt cęteri euangeliſtę qui in deſcribēda ſaluatoris humanitate verſati ſunt longe pręcederent. Johannes vero cum hoīeſ tanqꝫ primo lactentes firmiora iam in via veritatis veſtigia figerent. eos ad agnoſcēdam diuinę noticię celſitudinē promoueret

¶ **Cur in aquile figura deſignatur Beda in omel. ſuper principiū Johānis. Cap XIIII**

Merito igitur in figura quattuor animaliū aquilę ſpeciē gerit quę ⁊ cunctis auibꝰ volare celſius ⁊ cunctis aīantibꝰ clariꝰ ſolis radijs obtutus infigere conſueuit. qr cęteris euangeliſtis velut in terra cum dn̄o ambulantibꝰ. id eſt. tempalē ipſius gnātionem pariter ⁊ tempalia facta diligentius exponentibꝰ. hic velut ad cęlum cuz dn̄o volauit dum ęternam diuinitatiſ eiuſ naturam per quam facta ſunt oīa ſublimius mente volando ⁊ limpidiꝰ ſpeculando cognouit. ac nobis cognoſcendā ſcribendo contradidit. ¶ **Origenes ſuper illud idem.** In principio inquit erat verbum ⁊c. Ecce vox ſpūalis aquilę auditum pulſat eccleſię. vox inquam altiuoli volatil' vltra oīa quę ſunt ⁊ quę non ſunt omnē theoricā citiuolis intime theologię pēnis clariſſimeqꝫ contemplatiōis obtutibꝰ trāſcendētiſ ⁊ paulopoſt fuit inquit homo miſſus a deo ⁊c. Ecce nūc aquilam de ſublimiſſimo vertice montis theologię leui volatu deſcēdentem ad profundiſſimā hiſtorię vallem de cęlo in terram pennas altiſſimę contemplatiōnis demittentē. Intuere ergo cęlum apertum. id eſt. reuelatum mūdo ſummę deitatis myſteriū. aīaduerte diuinū angelum ſuper filiū hoīs aſcendentem nobis videlicet ipſum eſſe deū in principio verbum annūciantē moxqꝫ ſuper filium hoīs deſcendentē ac verbum carnem factum eſſe clamantem. ¶ **Petrꝰ damianus vbi ſupra.** Hanc nimirum aquilam ⁊ olim Ezechiel cęteriſ imminere quattuor aīalibꝰ vidit. ⁊ ipſe Johānes ſuimet. vt ita loquar. propheta factꝰ volātē in myſtica viſiōe conſpexit. ¶ **Origenes vbi ſ.** Supuolat enĩ non ſolum quę intelligi ac dici poſſunt. verum etiam ea quę omnē intellectum ⁊ ſignificationē excedunt.

¶ **Cur tonitrui filius appellatur Beda ſuper Marcū. Cap XV**

Hinc etiam recte filiꝰ tonitrui dictus eſt. non ſolum qr de nube ſonū illum terrificum: Hic eſt filius meus dilectus. audiuit. ſed etiam quia de cęleſtibꝰ intonans vocem illam theologicam quam nemo prius edere nouerat emiſit. Quā tanto virtutis pondere grauidam reliquit vt ſi aliquanto plus intonare voluiſſet. nec ipſe mūdus capere potuiſſet. ¶ **Chryſoſtomꝰ ſuper Johannē.** Is itaqꝫ de cęlo loquens ⁊ tonitruo clariorem vocem emittens omnē terrarum orbem continuit et aſſumpſit ac boatu repleuit. Non enim

aſper ⁊ indelectabilis eſt iſte boatus· ſed omni armonia muſica voluptuoſior ac deſiderabilior ac lenire prę oibus edoctus· Inſup etiã ſanctiſſim⁹ ⁊ tanq̃ ineffabilib⁹ plenus vt eos qui cũ diligentia ſuſcipiunt ⁊ cuſtodiũt non ſit de reliquo hoies eſſe ⁊ in terra manere· ſed ſup oĩa mũdana ſtare cęlum inhabitare ⁊ in angelicam requiem tranſlatos eſſe. Nihil enĩ nobis dicit hũamũ ſed oĩa ſpiritualia abyſſis· id eſt· ab occultis illis ſpiritusſancti theſauris quę ⁊ angeli per eius vocem didicerũt nobiſcum. Cęteruꝫ vt in euangelio legitur dñs vtriqꝫ fratri· ſ· Jacobo ⁊ Johanni noĩa impoſuit boanerges quod eſt filij tonitrui quoruꝫ nimirum ſublime meritũ in monte meruit audire tonitruũ patris exiuiſſe de filio tonantis: Hic eſt filius meus dilectus ipſum audite· vt videlicet ⁊ ipſi per nubeꝫ carnis ignem ac fulgura in pluuiaꝫ ſpargerent in terris. Deus quippe fulgura ĩ pluuiam fecit vt extinguat mĩa qđ iudicium punit· vnde ſcriptuꝫ eſt: Mĩam ⁊ iudicium cantabo tibi dñe.

Cur ab ipſo nomẽ eius qđ eſt Johannes in eius euangelio ſubticetur. Origenes vbi· ſ· Capitulum XVI

Denicꝫ non ĩmerito nomen eius Johannes vocatuꝫ eſt· quod interpretatur latine cui donatum eſt. Cui enĩ alij theologorum donatum eſt· abdita ſũmi boni myſteria penetrare eacꝫ ⁊ mentib⁹ hũanis ac ſenſibus intimare? Nũquid ſũmo apoſtolorum vertici qui dño interroganti de ſe reſpondit tu es Chriſtus filius dei viui. Sed Petrus vt ſup dictũ eſt in actionis ⁊ fidei forma ponitur· Johannes in contemplationis atqꝫ ſcientię typo mittitur. Unde hic ſuper pectus dñicuꝫ recumbebat quod eſt contemplatiõis ſacramentũ· ille xp̄o frequenter titubabat q̃ſi trepide actionis ſymbolum. Beda in omel· Dixit Jeſus Petro.

Itaqꝫ nouit fraternitas veſtra quis ſit ille diſcipulus quẽ diligebat Jeſus idẽ videlicet Johannes apl̃us qui ⁊ ipſum euangeliũ ſcripſit. Ideoqꝫ ꝑſonam ſuã accidentiũ rerũ indicijs quã ꝓprio deſignare vocabulo maluit. Aug⁹ ſuper Johannẽ ſer· lix· Erat enĩ hęc conſuetudo eorum ꝑ quos dĩna narrabatur hiſtoria vt cum ad ſeipſuꝫ quis veniret quaſi de alio loquẽs· ſic ſe ordini ſuę narrationis inſereret tanqꝫ rerũ geſtarũ ſcriptor· nõ tãqꝫ ſui ipſius ꝑdicator. Quid enĩ deperit virtuti· cum ⁊ ipſa res dicitur ⁊ iactantia deuitatur? Hoc q̃ppe Johannes narrabat quod ad eius laudẽ maximã pertinebat. Beda vbi· ſ· Ponit autẽ ⁊ aliud indiciũ ꝑſonę ſuę dicens: Qui ⁊ recubuit ſupra pect⁹ dñi ⁊ mgr̃i in cęna qđ nõ ſolum ꝑſentis dilectionis ſed ⁊ futuri ſignũ erat myſterij. Iam etenĩ tunc figurabatur ꝙ ſcripturus erat euangeliũ vberius ⁊ altius cęteris ſacrę ſcripturę paginis arcana diuinę maieſtatis compl̄exurũ. In pectore nãqꝫ Jeſu chriſti ſunt omnes theſauri ſapientię ⁊ ſcientię abſconditi. Itaqꝫ cęteros euangeliſtas nouimus plura de miraculis ⁊ pauciora de diuinitate locutos ſaluatoris. Johãnes autem perpauca de humanis actibus ſcribens exponendis arcanis diuinę naturę ſe potius indidit patenter inſinuãs q̃ſta de pectore Jeſu fluenta doctrinę cęleſtis quę nobis ructaret hauſerit. Idem ſuper Mattheum. Denicꝫ perſonam ſuaꝫ quam deſignare vitauit ex vocabulo in fine deſignat ex officio dicens: Hic eſt diſcipulus ille qui teſtimoniũ perhibet de his et ſcripſit hęc· perhibuit ſcribẽdo· ꝑhibuit denuo eadem quę ſcripſerat docendo. Perhibet etiam nunc euangeliũ quod deſcripſit eccleſijs legẽdũ pandendo.

Q̄ eius doctrina omnẽ philoſophiam diuinam ⁊ humanaꝫ ſupgreditur. Petrus damianus vbi· ſ· Cap XVII

MEritoq̃ nimirū et ꝑce-
dentes oēs ⁊ ſubſequētes diui
norum ſcriptores voluminum
gloria ſingularis eloquij p̄cedit· quem
non luxuria polluit· non libido corrupit
ſed virginalis integritas incorruptio-
nis perpetue titulo decorauit. ¶ Augu-
ſtinus de ciui· dei· li· x· Sʒ videlicʒ
pudet hoīes doctos ex Platonis diſci-
pulis fieri Chriſti diſciplos· q̄ piſcatorē
ſuo ſpū tanta ſape docuit ⁊ dicē ¶ Hie
ro· ad Paulinū. Jobs ruſticꝰ ⁊ pi-
ſcator indoctꝰ· ⁊ vn̄ illa vox obſecro: In
p̄ncipio erat verbū ⁊c. Hoc doctꝰ Pla-
to neſciuit· hoc Demoſthenes eloquens
ignorauit· pdā inquit ſapiāʒ ſapientiū
¶ Augꝰ vbi· s̄· li· xxij· Nō enī peritoſ
grāmatica· nō armatos dialectica· non
inflatos rhetorica. Piſcatores Chriſtꝰ
cū fidei retibꝫ ad mare huiꝰ ſeculi pauciſ
ſimos miſit· ⁊ ex oī genere taʒ multos pi
ſces tantoq̃ mirabiliores q̃to rariores
ipſos etiā phos cepit. ¶ Chryſoſto-
mus vbi· s̄· Fortaſſis aūt ⁊ piſcatorē
ſe auditurū eē q̄s expectabat de his que
ſūt in flumibꝫ de piſcibꝫ in aquis grega-
tim natantibꝫ. Sed illi tantus ⁊ idiota
poſtq̃ ad Chriſtū venit de celeſtibꝫ phi
loſophari cepit· nobiſq̃ celſa dogmata
referre· que nullus vnq̃ antea hō didi-
cit. Et ſi g̊ derideāt gentiles hoīuʒ iſto-
rum ruſticitatē· ex q̊ tamē ⁊ hic ⁊ reliqui
piſcatores fuerīt extūc pythagorica in ſi-
lentiū deuenerūt. ¶ Augꝰ ſup Johā
nē ſer· vij· Nā etiā illū vere iſraelitaʒ
ſcʒ Nathanael q̄ eruditꝰ ⁊ peritus in le-
ge fuit dn̄s int̄ diſcipulos ponere noluit
qm̄ vt ſapiāʒ mūdi confunderet idiotaſ
elegit· volenſ quippe ſupbor̄ frangē cer
uicez· nequaq̃ p oratorē queſiuit piſca
torem· imo de piſcatore lucratꝰ ē impera
torē. Magnꝰ Cyprianꝰ orator· ſed p̄or
Petrus piſcator· p quē poſtea crederet
⁊ orator· ⁊ etiam imperator.

¶ Qualit̄ in aſſertiōe fidei Pe-
tro compat̄. Petrus damianꝰ
vbi· s̄· Cap XVIII

PRoinde vt btō Petro
Jobes multiplicit̄ compet̄ cuʒ
diſcipulos ſuos redemptor nr̄
inq̄reret q̄ circa ſe opiniōe hoīes tenerēt
illi q̄ʒ ꝓtinꝰ reſpōdiſſēt: Alij Johannem
baptiſtā ⁊c· donec ad Petrū ventū eſt
nutabat aſſertio nec ambiguitatꝫ vincu
lum ſoluebat̄. At vbi requirit̄ q̄d habe-
at diſciplor̄ ſenſus ꝓcedit in veritatꝫ cō-
feſſione q̄ p̄mus erat in aplica dignita-
te videlicet Petrus. Tu es inquit Chri
ſtus filius dei viui. Int̄ nutantꝫ adhuc
fidei ſinuoſa volentia· int̄ ꝓcelloſas am
biguitatū fluctuantiū tēpeſtateſ· piſca-
tor iſte veritatis anchorā fixit· ⁊ fidei na-
uiculam in tutiſſimo tranquilli portꝰ gre
mio collocauit. Sʒ videamꝰ vtrū Jo-
hannes etiā huic operi aliquā cum bea-
to Petro ſimilitudinē teneat. Conſtā-
tiſſime nanq̃ poſt aſcenſionē dn̄i ꝑdica
tionis arguit̄· ſicq̃ a Domitiano tūc ce
ſare in exiliū deſtinat̄· ꝓtinuſ vt ſup̄ di-
ctum eſt heretici Marcion Cherintus ⁊
Hebion ceteriq̃ q̄ plurimi quos ipſe
cōuenient̄ antichriſtos appellat caulas
eccleſiaſtici gregꝫ irrumpūt· ⁊ velut lupi
graues ſuper ouilia paſtoris auxilio de-
ſtituta graſſant̄ ⁊ ſeuiūt Chriſtū· ſ· ante
Mariam nō fuiſſe dogmaticabāt· ⁊ ita
ſimplicē euāgelice fidei puritatē perfidie
ſue ſqualoribꝫ corrūpebant. Confundit̄
mundus· eccleſia turbat̄· vacillat fides
⁊ velut inhorreſcente tempeſtate ꝑfidie
plurimi naufragant̄. Quid plura: Tā-
dem perempto Domitiano duce diui-
na gratia· Johannes epheſum redit tur
batam eccleſiā gemit. Sed quicquid in
uenitur erroris turbine ac tēpeſtate tur-
batum ſolidius atq̃ robuſtius ad p̄ſti-
ne fidei reuocauit ſacramentū. Naʒ ro-
gatꝰ vt ab hiſtoriog̃phis tradit̄ a cha-
ritate fere totiꝰ vniūſalis eccleſie ī illud
prorupit elogiū inſpiratiōis diuine: In
p̄ncipio erat verbum ⁊c. Hoc ita ſig̃cu-
lo veritatis ⁊ hereticorum tergiuerſatio
nibus metam fixit ⁊ catholicorum fidem
extunc ⁊ deinceps certitudine roborauit

Johanne euangeliſta

Petrus itaqꝫ petra: Tu es inquit Petrus ꝛc. Petra quoqꝫ factus eſt. ⁊ Johannes ſupra cuius fidei fundamentū totius eccleſię ſtructura ꝯſurgit quā videlicet ſine furor hereticorū impingat ſiue temptationum impetus irruat non euertit.

Quod etiam in ſublimitate verborum eidem prefertur. Capitulum XIX

Plane qđ vterqꝫ diſcipulus ꝓtulit de ſacro dn̄icę fidei q̄ꝫ ꝓfūdiſſimū ſit atqꝫ oīno diuīū: Illud tn̄ bti Johis ſingłaritatꝭ locum ſibi vēdicare ꝯſpicit᷑. qꝛ neqꝫ an̄ illū neqꝫ poſt illū ħ idē ſcripſiſſe aliqs īuenit᷑. Nā illā bti Petri ſniaꝫ ⁊ Marthā ſororē Laçari eiſdē fere verƀ legim⁹ ꝓtuliſſe eodeꝫ ſpū q̊ ⁊ Petrus inſpirante. Quid aūt mirū ſi Johēꝫ đ diuinitate loquētē btō Petro ꝑferim⁹ cū illud euāgelij ſui ſingulare ꝑncipiū ipſa etiā dn̄ica vba ſi dici liceat excedē videm⁹. Nec iniuria fit redēptori nr̄o ſi dicat᷑ ipſe ſublimius aliq̇d depromere ꝑ diſcipulū q̄ꝫ ꝑ ſeipſū. ⁊ ꝑ illi⁹ līguā māifeſte ꝓferre qđ ꝑ ſemetipſū liq̇do voluit apire. Nā vt ħ q̄dā adhuc int᷑ eoſdē btōs aplōs compatio videat᷑. ħ enī btō Johāni dn̄s cōceſſit ī verƀ. qđ ⁊ Petro ꝯtulit ī miraculis. videlꝫ vt ⁊ iſte altiora proferret ⁊ ille maiorib⁹ v̄tutū ꝓdigijs coruſcaret. Nā in actib⁹ aplōꝝ īuenim⁹ qꝛ ī plateiſ eijciebāt infirmos ⁊ ponebāt ī lectul᷑ ⁊ ğbatis vt veniēte Petro ſaltē vmbra illi⁹ obumbraret quēq̄ꝫ illoꝝ ⁊ libarent᷑ ab infirmitatib⁹ ſuis. Ita dn̄s qđ ꝑdixit exhibuit. qđ ꝓmiſit īpleuit. Nā ī eiuſdē Johannis euāgelio dic᷑: Amē amē dico vobis q̇ credit in me opa q̄ ego facio ⁊ ipſe faciet ⁊ maiora horuꝫ faciet. In Petro igit᷑ ipſe opabat᷑. ipſe q̄ꝫ ī Johē loq̇bat᷑. Nō enī ait: vos eſtis q̇ loq̇mī. ħ ſpirit⁹ pr̄is vr̄i. **Origenes vbi. ſ.** Et Petrus q̇dē Chriſtū deū hoīeꝫ in tp̄e factū cognoſcēs ⁊ ꝯfitēs altiſſime q̇deꝫ volauit. ħ alti⁹ Johēs q̇ eūdē Chriſtū deum de deo an̄ oīa tp̄a genitū intellexit.

Quod inſuꝑ deificat⁹ angelis aſſimilatur. Cap. XX

Spirituale ergo pegaſū citiuolum denudū Johānem dico theologū q̇ oēꝫ creaturaꝫ oēmq̄ꝫ ſuꝑans intellectū deificat⁹ deificantē intuit in deū. O Paule beate raptus es vt aſſerꝭ ī ꝑadiſū ⁊ in tertiū cęlū. ſed Johānes trāſgredit᷑ oēꝫ ꝑadiſū cęlūq̄ꝫ creatū. In tertio cęlo vas electiōis ⁊ mgr̄ gentiū audiſti v̄ba q̄ nō licet hoī loq̇. Johānes intime v̄itatꝭ inſpector vltra oē cęlū in ꝑadiſo ꝑadiſoꝝ. ħ ē. in cāoīuꝫ audiuit vnicū v̄bū ꝑ qđ facta ſūt oīa. qđ ⁊ licuit ei loq̇ q̄tū pōt hoīb⁹ ꝑdicari. Vn̄ ⁊ fiducialit᷑ clamat: In ꝑncipio erat v̄bū. Nō ğ iaꝫ erat hō ħ pluſq̄ꝫ hō. qn̄ ⁊ ſeipſū ⁊ oīa q̄ ſūt ſuꝑauit ⁊ ineffabili ſapīę v̄tute puriſſimoq̄ꝫ mētꝭ acumine ſubuect⁹ in ea q̄ ſuꝑ oīa ſūt ſecreta videlꝫ vni⁹ eſſentię in trib⁹ ſubſtātijs. ⁊ triū ſubarū in vna eēntia introiuit. Nō enī alit᷑ potuit ī deū aſcēdere niſi ꝓ⁹ fieret de⁹. ſic nec oculoꝝ nr̄oꝝ radi⁹ rerū ſenſibiliū ſpēs atqꝫ colores pōt ſentire ꝑuſq̄ꝫ ſe radijs ſolarib⁹ īmiſceat vnūq̄ꝫ in ipſis ⁊ cum ipſis fiat. Sctūs ğ theologus in deū trāſmutat⁹ v̄itatꝭ ꝑticeps deū v̄bū in deo ꝑncipio clamat ſubſiſtere. ħ ē. deum filiū ī deo pr̄e. **Aug⁹ vbi. ſ. ſer. j.** Nec ē ſapīa dei q̄ in cor hoīs nō aſcēdit ſic aplš ait: Verū ſi nō aſcēdit ī cor hominis quō aſcēdit ī cor Johis? An forte nec ī cor Johis aſcēdit? Sꝫ ⁊ ſic dici poteſt q̄ intm̄ aſcēdit ī cor ei⁹ inq̄ꝫtum ipſe hō nō erat ħ angelus eē cepat. **Chryſoſtom⁹ vbi. ſ.** Deniqꝫ huic aplō aſtiterūt etiam v̄tutes ſuꝑnę animi ei⁹ pulcritudine ⁊ intelligentia ⁊ ſpecioſitate virtutis attonite per quaꝫ ⁊ ipſuꝫ chriſtū vt dictum eſt attraxit. ⁊ ſpiritualem gratiam acquiſiuit. **Petrus damianus vbi ſupra.** Hanc nimirū Johis eminētiā. hāc meritoꝝ ſublimiū

celſitudinē angeluſ ille cognouit q̇ ſe ab
illo adorari ꝓhibuit· vide inq̇t ne feceris.
Refugit obſequiū ab illo ſuſcipe quem
nouerat apud cōem iudicē locū grē fa⁄
miliarit̄ obtinere. Frēm recognouit. ſo⁄
cium indicauit.

De ipſius epiſtol' ꝛ abūdantia fraterne charitatis. Ex glo· ſup epiſtolā Johānis. Ca· XXI

Ceterū idem Johānes
ꝑt' apocalypſim ꝛ euāgelium
epl'am q̄ʒ contra ſtulticiā here⁄
ticoꝝ ſcribit in q̄ de fidei ꝛ charitatiſ ꝑfe⁄
ctione agit. Sʒ ꝛ relique due cū ꝛ ꝟbis
ꝛ materia ſimileſ exiſtāt ꝑme ꝓbant' eiuſ
dem eſſe apl'i· nō vt q̇dā· ſ· opinant' Jo⁄
hannis pſbyteri. Petrus damia⁄
nus vbi· ſ· Jtaqʒ q̇d vt ſup̄ dictū eſt
diuinitus illi conceſſum eſt vt poſt fędera
thori cōiugalis ob Chriſti amorē abdi⁄
cata· tanta cor eius etiā circa frēs grā re⁄
pleret' vt ſacroſanctū pectoris ei⁹ templū
velut camin⁹ q̇dam incendij diui vide⁄
retur in ſcripturis eius patenter agnoſci⁄
tur. Jn quib⁹ vtiqʒ ꝑ oēm fere paginaʒ
q̄ſi ꝑ q̄ſdam rimaſ charitatiſ ſapores effū
dere charitatiſ ardorib⁹ ęſtuare videtur.
Mō eni p̄ſes noīatim ad charitatē pro⁄
uocat· modo nō filios ſed filioloſ q̄ſi te⁄
nere diligēs appellat· modo ꝓprijs ęta⁄
tum vocabulis infantes· modo iuuenes
modo ſingillatim cōmouet adoleſcētes
Modo etiam mulierib⁹ epl'as deſtinat·
eaſqʒ ad cautelā fidei ꝛ ſtudiū ſincere di
lectionis inuitat. Hic itaqʒ inenarrabi⁄
lis charitatiſ ardore ſuccēſus huc illucqʒ
ſe ꝟtens vndiqʒ circūiēs oēs hūane con
ditionis ordines oculo curioſe ſollicitu⁄
dinis īueſtigat· ꝛ q̄ſi artus vniūſalis ec⁄
cleſię fact⁹ toti⁹ hūani gnīs ſūmā illius
patrię amplectit'· atqʒ ad redēptoris ſui
conſortiū trahere vnūquēqʒ ſingillatim
admonēdo conat'. Amor q̄ppe dn̄i q̄ eū
ꝑ cunctis mortalib⁹ plus dilexit· eo pon⁄
dus ei fratnę dilectionis exhibuit vt ni⁄
mirū plus amaret· q̇ plus amabat'· ꝛ qui
ꝑmus erat in redemptoris amore ꝑ̄cipu
us fieret in fraterna charitate Hiero
nym⁹ ſup epl'am ad Gal'· li· iij·
Deniqʒ cū ephesi moraret'· ꝛ vix ſenex in⁄
ter diſcipuloꝝ man⁹ ad eccleſiā deferre⁄
tur. Nec poſſet in plura ꝟba vocē conte
xere· hoc tm̄ ꝑ ſingulas ſolebat collectaſ
ꝓferre: Filioli diligite alt'utrū. Tandē
ꝟo diſcipuli ꝛ frēs q̇ aderant affecti te⁄
dio q꜖ eadē ſemꝑ audirēt: Dixerūt mgr̄
quare ſemꝑ hoc loquerꝭ· qui rn̄dit: Di⁄
gnam Johanne ſniam· q꜖ ꝑ̄ceptuʒ dn̄i
eſt· ꝛ ſi ſolū fiat ſufficit.

De miraculis et paſſionibus. Jſidorus vbi· ſ· Cap XXII

Huius aūt inter aliaſ vir
tutes magnitudo ſignoꝝ hęc
fuit· mutauit in aurū ſilueſtres
frondiū virgas littoreaqʒ ſaxa in gēmaſ
fragmina q̄ʒ gēmarū in ꝓpriam reforma
uit naturā. Viduā preterea rogatu po
puli ſuſcitauit ꝛ rediuiuū corpuſ iuueniſ
aīa remeante repauit. Bibens q̄ʒ letife⁄
rum hauſtū· nō ſolū euaſit piculū· ſʒ eo⁄
dem etiā poculo ꝓſtratos ī uite repauit
ſtatū. Beda ſup Marcū. Jtaqʒ
ceteris Chriſti diſcipul' ꝑ paſſionē con⁄
ſūmatiſ in pace eccleſię vocationē ſuā ex⁄
pectauit ſicut de illo dn̄s ꝑ̄dixit: Sic eū
volo manere donec veniā. Nō q꜖ non ꝛ
ipſe multos antea labores ꝓ dn̄o ꝑ̄ſſu⁄
raſqʒ maloꝝ tolerauerit· ſʒ quia eccleſijs
Chriſti ꝑ aſyam quā regebat iam longe
lateqʒ fundatiſ vltimū in pace ſeniū finie⁄
rit. Nā ꝛ in actib⁹ apl'oꝝ cū ceteriſ inueni
tur apl'is flagellatuſ· qū· ſ· ibant gaudē
tes a cōſpectu concilij· qm̄ digni habiti
ſūt ꝓ noīe ipſius cōtumeliā pati. Pręt'
hęc a Domiciano cęſare ſicut in euāgeli
ca narrat' hiſtoria in feruentiſ olei doliū
miſſus ē· ex quo tn̄ diua ſe ꝓtegēte gra⁄
tam tā intact⁹ exiuit q̄ʒ a corruptiōe car⁄
nalis cōcupiſcētię extrane⁹ fuerat. Nec
multo poſt ab eodē ꝑncipe in pathmos
īſulā relegat⁹ ē exilio ꝓpt' inſupabilē cō⁄
ſtantiā euāgeliçandi· vbi licet humano

deſtitutus ſolatio·diuine tamen viſionis
⁊ allocutiõis crebra meruit cõſolatione
releuari. Hinc ⁊ ibidẽ apocalypſim ma/
nu ſua conſcripſit quã ei dñs de p̄nti vł
futuro ſtatu eccliẽ reuelauit. Vñ cõſtat
ꝓmiſſionẽ ſic manẽdi donec veniret dñſ
nõ eo ꝑtinere q̊ ſine labore certamĩs vi/
ctur⁹ in mũdo ſed illo potiuſ q̊ ſine dolo
re paſſionis trãſitur⁹ eſſet e mũdo.

De tranſitu ipſius. Iſidorus vbi·ſ· Capitulũ XXIII

Denicꝫ btũs Johannes
Anno ſexageſimoſeptimo poſt
paſſionẽ dñi ſub ꝑncipe Traia
no iam feſſus ſenio cũ diẽ ſuẽ trãſmigra
tionis ſibi ſentiret ĩminere· iuſſit ſibi ſe/
pulcrũ effodere·indecꝫ valedicẽs frĩbus
oĩone facta viuẽs tumulũ introiuit· de
hinc in eo tanq̃ꝫ in lectulo requieuit. Au
guſtin⁹ ſup Johãnẽ ſer·xxiiij.
Tradũt aũt eundẽ qñ ſibi iuſſit fieri ſe/
pulcrũ incolumẽ p̄ñtẽ fuiſſe eocꝫ effoſſo
⁊ diligẽtiſſime ꝓp̄ato ibi ſe tanq̃ꝫ in le
ctulo ſicut dictuz eſt collocaſſe ſtatimcꝫ
defunctũ eſſe. Vt aũt aliꝗ putãt nõ de/
functũ ſed defuncto ſimilẽ cubuiſſe·⁊ cũ
mortuus putaret᷑ dormiẽtez fuiſſe ſepul/
tum·donec ⁊ Chriſt⁹ veniat ſic manere
ſuãcꝫ vitã ſcaturiginem pulueꝛ indica/
re. Qui puluis credit᷑ vt ab imo ad ſup/
ficiem aſcẽdat tumuli flatu quieſcẽtꝭ im/
pelli. Beda vbi·ſ· Siqdẽ vt in pa
trũ litteꝛ ĩuenim⁹ ꝙ idẽ Johs vt ſup̄ di
ctum ẽ vbi longo feſſus ſenio diem ſui
receſſus ĩminere cognouit cõuocatꝭ diſ/
cipulis ſuis poſt exhortatiões ⁊ poſt miſ/
ſarũ celebrationẽ vltimuz valefecit eis.
Deinde vo deſcẽdẽs in defoſſũ ſepul/
ture ſuẽ locũ·facta oĩone appoſit⁹ eſt ad
pr̄es ſuos taz liber a dolore mortꝭ q̃ꝫ alie
nus a corruptione carnis. Hieronymus in aſſũptione beatẽ virginis. Denicꝫ qd̓ de glioſa v̓gine dei ge
nitrice Maria nõnulli aſtruere volunt
eã ſcꝫ iam a morte corꝑalit᷑ ſuſcitatã ⁊ in
celeſtib⁹ btã cũ Chriſto ĩmortalitate de/
ſtitam. hꝰ etiã de beato Johanne mini/
ſtro eiuſdem v̓ginis ſimilit᷑ v̓gine pluri/
mi aſſeruerãt·q꞉·ſ·in ei⁹ ſepulcro vt aiũt
nõ niſi mãna ĩuenit᷑ qd̓ ⁊ ſcaturire cernit᷑

De illoꝝ opinione q̄ putãt eũ in ſepulcro viuere. Aug⁹ vbi·ſ· Capitulum XXIIII

Porro ſi verũ eſt qd̓ nõ
nulli putãt vt dictũ eſt Johã/
nem nõ defunctũ ſed defuncto
ſimilẽ in ſepulcro cubuiſſe ⁊ donec Chri/
ſtus veniat ſicut de illo p̄dixerat ſic ma/
nere ſuãcꝫ vitã ſcaturiginẽ pulueꝛ indi/
care·difficilior exinde naſcitur queſtio:
Cur diſcipulo ſuo Jeſus quẽ p̄ ceteꝛ di
ligebat intm̃ vt ſuper pectus ei⁹ diſcũbe
re mereret᷑·ꝓ magno munere longuz in
corpore ſomnũ donauerit·cũ beatũ Pe
trũ per ingentẽ martyrꝗ gliam ab onere
ipſius corpis ſoluerit·eicꝫ qd̓ Paulus
cõcupiſſe ſe dicit diſſolui·ſ·⁊ eſſe cũ chri/
ſto cõceſſerit. Beda in omel. Cer/
te ſicut in euãgelio legit᷑ dicente Petro
de Johanne: Dñe hic autẽ quid·dñs
quidem rñdit: Sic eũ volo manere do/
nec veniã. Quã videlz dñi reſponſionẽ
ita tractabant fratres q̄ſi Johãnes mo/
riturus nõ eſſet·qd̓ nõ ſic intelligenduz
eẽ Johãnes ipſe ſollerter curauit admo
nere dicens·⁊ nõ dixit ei Jeſus nõ mori/
tur ⁊c. Non ergo putandũ eſt ꝙ diſci/
pulus ille mortu⁹ in carne nõ ſit·q꞉ nec
dñs hoc d̓ illo futurũ p̄dixit·p̄s q̃ꝫ ait:
Quis eſt hõ q̇ viuet ⁊ nõ videbit mortẽ
Sꝫ ita potius intelligẽduz eſt ꝙ ceteris
Chriſti diſcipul᷑ ꝑ paſſionẽ cõſũmatꝭ ip
ſe in pace eccleſiẽ aduentuz expectauerit
ſuẽ vocatiõis·⁊ hoc eſt quod dñs ait:
Aug⁹ in·li·de bono cõiugali.
Virtutes ſiquidẽ animi aliqñ in opere
patent·aliqñ in habitu latẽt. Quo cir/
ca nõ eſt impar patiẽtiẽ meritũ in Pe/
tro qui paſſus eſt·⁊ in Johãne q̇ paſſus
nõ eſt. Sicut nõ eſt impar continentiẽ
meritũ in Johanne q̇ nuptꝗs caruit ⁊ ĩ
Abraam qui filios gñauit·qm̃ ⁊ huius

celibatus·⁊ illiuſ cõnubiũ militauerunt
Chriſto pro diſtributione tempoꝝ.

¶ De ipſo die tranſitus eius feſtiue celebrando. Petrus damianus vbi·ſ· Cap XXV

Ipſa ergo die qua ei uſ-
dem beati Johãnis tranſitus
memoria celebratᷣ nobis leticie
gaudia geminatᷣ· qꝛ recenti natiuitatis
dñice ſolẽnitate diſcipulus ille quẽ dili-
gebat Jeſus ſui dilectoris amplexibus
ſubagitur·ſocietate pfruitᷣ ⁊ quod vide-
rat ⁊ quod audierat ⁊ qđ manibꝫ attre-
ctauerat de verbo vite·tanto iam liqui-
dius q̃to ſublimiꝰ contẽplatᷣ. Hac die
illa mirabilis aquila·ſ· Johãnes euan-
geliſta quã ⁊ olim Ezechiel eminere ce-
teris q̃ttuoꝛ aĩalibus vidit·et ipſe Johs
ſuimet· vt ita loquar·ꝑpheta factus vo-
lantem in myſtica viſione conſpexit ad
vnicam angeloꝝ ⁊ hoĩum eſcam pennis
librata ſublimiũ meritoꝝ feliciter euola-
uit. Licet enĩ vbicũq; fuerit corpꝰ· illuc
neceſſario congregentᷣ ⁊ aquile· ſed iſte
tanto familiariꝰ ad vite pabulũ corru-
ptionis vinculis iam ſolutꝰ acceſſit· q̃to
⁊ in carne adhuc poſitus in ipſum eterni
ſolis orbez· hoc eſt· in diuine ſube claritatẽ radios purificate mẽtis infixit. ¶ **Bernardus i ſermone de inocentibus.** Vtili vero diſpoſitiõe triplex illa
ſolẽnitas. videlꝫ ſctõꝝ Stephani ⁊ Jo-
hannis ⁊ innocentũ natale dñi comitatᷣ
vt nõ modo intᷣ cõtiguas ſolẽnitates de-
uotio cõtinua ꝑcurrat·ſed ⁊ fructus dñi-
ce natiuitatis exinde nob velut ex ꝓſecu-
tione q̃dam euidentius innoteſcat. Ad-
uertẽ ſiq̃dẽ eſt triplicẽ quãdã ſctitatis ſpe-
ciem in his tribꝫ nec facile q̃rtũ aliud ge-
nus ſctõꝝ reperiri poſſe arbitroꝛ in hoĩbꝫ
Habemꝰ in beato Stephano martyrij
ſimul ⁊ voluntatẽ ⁊ opus. In Johãne
ſolum voluntatẽ· ⁊ ſolum opus in beatis
innocentibꝫ. Biberũt ergo oẽs hi calicẽ
ſalutaris· aut corpe ſimul ⁊ ſpũ· aut ſo-
lo corpore· aut ſolo ſpũ. Ait enĩ dñs Ja-
cobo ⁊ Johanni: Calicẽ quidem meum
bibetis. Nec dubiũ q̃n de calice loque-
retur paſſionis. Et Johãnes quidẽ ſeq̃-
batur eum non tam greſſu corpis q̃z af-
fectu ꝓmpte deuotionis ad imitationẽ
ſcilicet paſſiõis. Qz autẽ in pace vitã fini-
uit diui cõſilij fuit· ſicut ipſe ait: Sic eũ
volo manere donec veniã. An vero inno-
centiũ coronis dubitat q̃s: Ille ꝑ chri-
ſto trucidatos infantes dubitet intᷣ mar-
tyres coronari qui regnãtos in Chriſto
non credit intᷣ adoptionis filios nume-
rari. Alioq̃n qũ coeuos ſibi pueros pu-
er ille qui nobis natus eſt pateretᷣ occidi
ꝓpter ſe qđ vtiq; ſolo nutu poterat ꝓhi-
bere. niſi melius eis aliquid prouideret
vt queadmodũ ceteris infantibꝫ tũc q̃-
dem circũciſio: nunc vero baptiſmus ſine
vllo ꝓprie volũtatis vſu ſufficit ad ſalutẽ
Sic etiã ſuſceptũ pro eo martyriũ illiſ
ad ſanctitatẽ ſufficeret. Sic ergo Ste-
phanus martyr apud hoĩes cuiꝰ volun-
taria paſſio apparuit euidẽter in eo· vel
maxime qꝛ in ipſo mortis articulo perſe-
quentibus q̃z ꝓ ſeipſo maiorẽ ſollicitu-
dinez gereret· atq; ſenſũ in eo corpe paſ-
ſionis vinceret affectus interne cõpaſſio-
nis vt illorũ magis ſcelera q̃z ſua vulnera
plangeret. Sic Johãnes apud angelos
martyr quibꝫ tanq̃z creaturis ſpũalibꝫ ſpi-
ritalia ſig̃ deuotiõis eiꝰ intonuerũt certiꝰ
Hi ſũt vero plane martyres tui deus vt
in quibꝫ nec hõ meritũ inuenit· nec ãge-
lus ſingłaris tue ꝓrogatiue grẽ cõmẽdetᷣ
euidentiꝰ. Vnde ſcriptũ eſt: Ex ore in-
fantiũ ⁊ lactẽtiũ ꝑfeciſti laudem.

¶ De ipſo aplõ a nobis interpellando et imitãdo. Petrus damianus vbi·ſ· Cap XXVI

Quãtũ aũt apud dñz im-
petrãdi locũ q̃tũ ꝑcipue fami-
liaritatis btũs Johẽs obtinue-
rit ꝓuilegiũ· hinc maifeſtiꝰ colligẽ poſſu-
mus quod in eius euangelio legimus.
Ibi nanq; dicit qꝛ in ipſo vitalis cene
cõuiuio turbatꝰ eſt ſpũ dñs Jeſus· ⁊ ait:

Vnus ex vobis me tradet. Aſpiciebāt ergo ad inuicem diſcipuli heſitantes de quo diceret. Erat autem recūbens vnus in ſinu Ieſu· quē diligebat Ieſus. Innuit ergo huic Simon Petrus ꝛ dixit ei: Quis eſt de quo dicit? Iohāni mox interroganti dn̄s reſpondit: Ille eſt cui ego intinctum panē porrexero. O mirabilem atq; incomꝑabilē virum ꝛ oī chriſtianę deuotionis pręconio pręferendū. Ecce verbum profertur in mediū ꝛ tot⁹ tacet ac ſub ſilentij ſui cenſura reꝑmitur ſenatus apoſtoloꝝ. Tāta ſiquidem magiſtri ꝑſidentis videbatur auctoritas vt ſibi ſe diſtricta compeſceret beata diſcipuloꝝ cōcio diſciplina. Heſitāt· ambigunt· atq; inter ſe inuicē oculoꝝ nutib⁹ quodāmodo interrogātes aſpiciūt. Veruntamen lingua ꝓferre quod geſtiunt vel dn̄m conſulētes inquirere non pręſumunt. Tacet Petrus· tacet cęli clauicularius. Tacet deniq; lingua quę clauis facta cęlorum cęlum ſimul ꝛ terrā ligat ꝛ ſoluit cui inferi portę non pręualent. Silet Andreas qui ipſi fratri ad fontē vitę p̄uius fuit. Non pręſumit os aperire Philippus· qui dum patrem ſibi oſtēdi popoſcit ꝓfunda myſteria indiuiduę diuinitatis audiuit. Oēs tacent· oēs dubitant ꝛ latenter inquirūt· non quidem ꝓlatione verborum ſed tm̄ nutibus oculorum. Sed cum res diu ſub hac ambibuitate penderet· nec nōdum quiſpiam dubietatē abſolueret· tandem Iohānis patrociniū querit· ꝛ ſic ad rei dubię noticiam peruenitur. Ille nimirū cum diſcipulorum in ſe perſona ſuſcepta conſultor accedit· qui de ampliori familiaritatis atq; dilectionis ꝓrogatiua confidit. Vn̄ ꝯſiderandū eſt fratres mei chariſſimi quantę deuotiōis inſtantia beati Iohannis flagitare debeamus auxiliū quem ſibimet interuentorē ꝛ ipſi apoſtoli petierunt. Vtrum apud iuſtum iudicē pro pctōribus poterit q̄ etiā pro ipſis cęleſtis curię ſenatorib⁹ interuenit? Et qui aduocat⁹ fact⁹ ē ſūmis· q̄z humilit' eſt implorādus a mīmis? Huius igit' tam ſublimis· tam p̄cellentiſſimi deo dilecti frēs chariſſimi laborem⁹ pręcepta ſeruare per huius veſtigia inq̄ztū poſſum⁹ duce diuina gratia ſtudeamuſ incedere. Sed ſi omnes cum Iohanne virginitatē in carne iam habere non poſſum⁹· q2 poſt naufragium ſecunda reſtat tabula· ſtudeamus florere virtutibus· ꝛ ſic diuinitus virginitatis diſpendiū amiſſe optime cōpenſabim⁹. Inter hęc autem charitas q̄ mater eſt omniū in ſacrario noſtri pecto is ſemper teneat p̄ncipatum. Quia ſic Iohānes dicit: Deus charitas eſt· ꝛ q2 per charitatē dei filius deſcendit in virginem vt nos exaltet ad paternę glorię claritatem.

¶ Finit liber de ſancto Johanne euangeliſta.

¶ Da gloriam deo

1493